

УДК 347.95

Бонтлаб В. В.*кандидат юридичних наук,**доцент Київського інституту**Національного університету «Одеська юридична академія»,**здобувач кафедри цивільно-правових дисциплін**Інституту права ім. І. Малиновського**Національного університету «Острозька академія»*

ПРИНЦИПИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА У НОВІТНІХ УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ: НАУКОВО- ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Актуальність теми. Одним із найважливіших напрямів розбудови в Україні ефективної моделі держави [1], проведення судово-правової реформи, реформування цивільного судочинства, подальшого посилення дієвості права на судовий захист є удосконалення системи принципів цивільного процесуального права. Особливої актуальності це питання набуває у процесі становлення в Україні ефективної моделі суспільного розвитку, держави і права, що тягне за собою реформування законодавства, в тому числі і цивільного процесуального. Саме у процесі нормотворчої діяльності суспільства і держави принципи цивільного процесуального права здійснюють безпосередній вплив на зміст норм, які покликані на сучасній основі регулювати цивільні процесуальні відносини, а також сприяють якісній кодифікації цивільного процесуального

© Бонтлаб В. В., 2014

© Національний університет «Острозька академія», 2014

-
- Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

законодавства, виявленню тих положень, які потребують гармонізації із станом розвитку доктрини та права у цій царині. У правозастосовчій діяльності принципи цивільного процесуального права дозволяють чіткому та однозначному трактуванню положень цивільного процесуального законодавства, усуненню прогалин, сприяти ефективності функціонування цивільного судочинства.

Концептуальним напрямом удосконалення принципів цивільного процесуального права є проведення системних реформ, які б посилювали систему прав та свобод людини, насамперед, систему соціально-економічних, у тому числі цивільних прав і свобод. Можна погодитися із позицією А. П. Зайця, який наголошує на тому, що центральним, сутнісним у розумінні правової держави є принцип зв'язаності держави правами й свободами людини й громадянина, виходячи із того, що правова держава – це та держава, в якій реально функціонує режим зв'язаності влади правами й свободами людини й громадянина, яка юридично зобов'язана захищати й гарантувати ці права й свободи. Зв'язаність держави правами й свободами означає не що інше, як обмеження держави цими правами й свободами, правову і юридичну детермінованість [2, с. 14.]. Відповідні реформи, в умовах демократичної, соціальної та правової держави, можуть бути дієвими при умові вироблення сучасних механізмів захисту системи прав і свобод людини. Найбільш універсальним та дієвим залишається судовий захист. У системі галузей національного права, які покликані забезпечувати дієві процесуальні механізми захисту цивільних прав, провідне місце посідає цивільне процесуальне право України. У сучасних умовах реформування принципів цивільного процесуального права пов'язано із подальшим удосконаленням функцій правосуддя у цивільному процесі, до яких К.В. Гусаров доречно відносить: 1) розгляд і

▪ Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонглаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

вирішення правових спорів у порядку цивільного судочинства (позовне провадження); 2) контроль і перегляд актів в системі цивільної юрисдикції (контрольна функція правосуддя); 3) розгляд цивільних справ у безспірному порядку; 4) застосування до порушників процесуального закону заходів процесуальної відповідальності; 5) тлумачення правових норм [3 с. 12-13].

Метою наукової статті є науково-теоретичне дослідження проблем щодо оптимізації та якісного реформування принципів цивільного процесуального права, з огляду на ті виклики сьогодення, які стоять перед суспільством і державою, необхідністю посилення сучасної системи соціально-економічних прав та свобод людини. У юридичній літературі загальнотеоретичні питання принципів цивільного процесуального права досліджувались у працях таких вчених юристів як: К. В. Гусаров, А. П. Заєць, А. М. Колодій, В. В. Комаров, М. І. Іншин, Р. М. Мінченко, С. С. Погрібняк, Ю. Д. Притика, В. І. Тертишніков, Є. О. Харитонов, та інші. Разом із тим, в умовах перебування суспільства і держави у складних процесах демократичних перетворень та змін, відсутності ефективної моделі цивільного судочинства, єдності у підходах щодо реформування системи захисту прав та свобод людини, оптимізації права на судовий захист, забезпечення його ефективності і доступності у цивільному процесі, проблеми тенденцій удосконалення принципів цивільного процесуального права набувають якісно нової актуальності і важливості.

У науковій літературі відсутня єдність теоретичних поглядів на проблеми реформування принципів цивільного процесуального права, що пов'язано із наявністю різних науково-правових підходів щодо місця і ролі кожного із принципів у рамках їх загальної системи, невирішено багато питань, які пов'язані з недоліками реалізації вимог системи принципів на

▪ Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

різних стадіях цивільного процесу [4, с. 17]. Відомий український вчений-юрист, професор А. М. Колодій наголошує на тому, що категорія «принципи права» повинна використовуватись у всіх випадках, коли йдеться про відправні ідеї і положення, які відносяться до юриспруденції. Тому принципи права – це такі відправні ідеї його буття, які виражають найважливіші закономірності і підвалини даного типу держави і права, є однопорядковими з сутністю права і складають його головні риси, відрізняються універсальністю, вищою імперативністю і загальнозначимістю, відповідають об'єктивній необхідності побудови і зміцнення певного суспільного ладу. Принципи права самостійно впливають на суспільні відносини. При цьому йдеться як про норми-принципи, так і про принципи-програми, принципи-завдання, що є навіть самостійними законодавчими актами [5, с. 19]. С. П. Погребняк, досліджуючи принципи права, доречно вказує на такі ознаки як: втілення найважливіших цінностей, притаманних певній системі права; концентроване відображення результату розвитку права та визначення напрямків його подальшого розвитку; найбільш загальний характер; пріоритет перед нормами права; підвищена стійкість; самодостатній характер (з точки зору формальної визначеності) та ін. [6, с. 7]. При цьому, також вчений підкреслює, що наповнення принципів як загальних ідей нормативним змістом (при збереженні певного концептуального ядра) є завданням органів законодавчої і судової влади. Так, законодавець виконує це завдання під час поточної правотворчості; у свою чергу суди виконують його в ході обережного безперервного правового розвитку при вирішенні конкретних справ [6, с. 13].

У теорії цивільного процесу домінуючим є положення за яким принципи цивільного процесуального права – це основні, керівні ідеї,

▪ Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

засади, які знаходять свій вираз, свою фіксацію та змісту норм права [7, с. 8]. Проте, існує інший погляд на правову природу принципу права, суть якого полягає у тому, що принципи цивільного процесуального права визначаються як найбільш загальна правова норма і є більш стабільними, ніж звичайні норми права. В. Ю. Мамницький робить висновок, що принципи цивільного процесуального права являють собою правові вимоги, об'єктивні за змістом і суб'єктивні за формою закріплення, які впливають з природи судової влади або з форми її здійснення, виражають специфічні риси і характеризують специфічні риси і характеризують зміст цивільного процесуального права та перспективи його розвитку [8, с. 8]. В. І. Тертишніков пропонує розглядати принципи цивільного процесуального права як основні ідеї, уявлення про суд та правосуддя, які закріплені в цивільному процесуальному праві і внаслідок цього стали основними положеннями, якісними особливостями, що визначають характер цивільного процесуального права, порядок його застосування та перспективи подальшого розвитку [9, с. 592]. Достатньо велика кількість наукових позицій щодо розуміння поняття принципів цивільного процесуального права зумовлена комплексним характером порушеної проблематики, і її правильне вирішення можливе лише після врахування багатосторонніх зав'язків розвитку даної галузі права із загальноправовими процесами, які відбуваються у суспільстві і державі, необхідності посилення дієвості цивільного судочинства, виходячи із забезпечення належної правової охорони і захисту системи насамперед, соціально-економічних прав та свобод людини.

Здійснення в Україні демократичних перетворень передбачає якісне та системне реформування судової гілки влади на основі вироблення дієвих і доступних механізмів реалізації та захисту цивільних прав. Як відомо,

-
- Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

слідуючи міжнародному і національному досвіду, система цивільних прав людини є основою демократичного, соціально-економічного розвитку суспільства та держави [10]. До певної міри сталість та стабільність системи цивільних прав відображає система засад цивільного законодавства. За змістом ст. 4 ЦК України до основних засад цивільного судочинства відносяться такі як: 1) неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя людини; 2) неприпустимість позбавлення права власності, крім випадків, встановлених Конституцією України та законом; 3) свобода договору; 4) свобода підприємницької діяльності, яка не заборонена законом; 5) судовий захист цивільного права та інтересу; 6) справедливість, добросовісність та розумність. Такі принципи розвитку цивільного законодавства, безперечно позитивно віддзеркалюють стан системи цивільних прав. Однак, ефективність та дієвість системи цивільних прав залежить від наявності чітких та доступних механізмів їх захисту. Особливого значення набуває зазначена проблематика у контексті здійснення судово-правової реформи, принциповим та основоположним орієнтиром якої має стати посилення ефективності та дієвості усієї системи прав та свобод людини. До певної міри проведення ефективної судово-правової реформи ускладнено такими чинниками як: а) невідповідність розвитку судової гілки влади розвитку суспільства і держави; б) наявність складного політико-правового розвитку суспільства і держави; в) відсутність єдиної стратегії судово-правової реформи; г) складність процедури, непрозорість судового захисту прав та свобод людини; г) відсутність ефективного громадського контролю за судовою гілкою влади; д) складність процесуального законодавства; е) відсутність системного громадського обговорення ініціатив судово-правової реформи.

▪ Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

Варто відмітити, що принципи цивільного процесуального права знаходять свій правовий вияв лише у випадку їх нормативного закріплення у законодавстві України. Більше того, як основоположні керівні начала принципи тому й функціонують, що їх походження, суть і зміст втілені в нормах цивільного процесуального права [11, с. 197]. Головним є те, що нормативний аспект принципів цивільного судочинства свідчить про те, що в об'єктивному розумінні вони являють собою загальні норми права, дотримання і виконання яких є обов'язковим, а також те, що вони забезпечуються державою. Проте, ототожнення норми права та принципу права не є правильним, оскільки: по-перше, взаємозв'язок норм та принципів цивільного процесуального права знаходить свій вияв у єдності. Саме норми права покликані розкривати об'єктивні умови життя суспільства, тобто вони є формою вираження сутності права. Принципи ж опосередковано відображають державну волю народу, його погляди на здійснення цивільного правосуддя, встановлення демократизму цивільного процесу в державі, виражають зміст та сутність цивільного процесуального права України; по-друге, принципи права, як і норми відображають загальні суспільно-економічні умови суспільного життя, якими принципи цивільного процесуального права обумовлені та від яких вони походять; по-третє, оскільки принципи визначають основний зміст норм цивільного судочинства, то зрозуміло, що вони спрямовані на встановлення єдності, узгодженості принципів та норм.

Принагідно зауважити, що саме із взаємозв'язку норм цивільного процесуального права із принципами, з'являється проблема регулятивної ролі принципів цивільного судочинства. Ознака регулятивності принципів права знаходить свій вияв у тому, що нормам права притаманна активність і матеріальність щодо вирішення порушених правовідносин. Сама ж

▪ Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонглаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

регулятивність цивільного процесуального права проходить на вищому рівні, тобто вона є всезагальною та абстрактною. Доречною є позиція А. М. Колодія, який вказує, що регулятивний характер принципів права ще більше повинен посилитися і вирости на сучасному етапі розвитку суспільства і держави у зв'язку з формуванням демократичної, соціальної, правової держави і громадянського суспільства в Україні; внутрішню єдність, яка проглядається у їх системно-структурній внутрішній збалансованості, несуперечливості, інтегрованості і водночас диференційованості на певні види; об'єктивну зумовленість, під якою слід розуміти їх відповідність характеру суспільних відносин, економічним, політичним, ідеологічним процесам, що відбуваються у суспільстві; ідеологічність, яка означає, що вони, як і право загалом, є формою суспільної свідомості, яка здійснює ідейний, інформаційно-виховний вплив загального характеру [5, с. 18]. Буде доречним констатувати, що нормативний підхід до закріплення принципів цивільного процесуального права зупинить постійні наукові дискусії з приводу віднесення тих чи інших основоположних засад до системи принципів цивільного судочинства, і необхідності їх закріплення на законодавчому рівні. Справедливим буде твердження, що усі норми цивільного процесуального права повинні базуватися основних концептуальних ідея цивільного процесу – принципах. Зрозумілим є той факт, що принципи цивільного права можуть виражатися у двох формах: 1) текстуальній – принцип права безпосередньо закріплений у нормах галузі права. У такому способі вираження принципи повинні безпосередньо закріплюватися у правовій нормі, визначати перелік концептуальних засад; 2) смисловий – полягає у виведенні принципу із змісту правової норми.

▪ Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

Виходячи із правової природи принципів права, принципи цивільного процесуального права, які виділені шляхом смислового механізму, повинні відповідати таким ознакам, як: регулятивність; системність – кожен елемент системи принципів повинен мати своє чітке місце, а також принципи не повинні дублювати змісту один одного; дієвість та загальність – означає те, що принципи цивільного процесуального права повинні реалізовуватись на усіх стадіях процесу, а також в усіх видах цивільного правосуддя; джерело походження – принципи права повинен мати форму зовнішнього вираження; демократичність – принцип права повинен відображати ідеї демократичності, громадянського суспільства, правової держави, незалежності, свободи дій та інших; нормативність та текстуальне закріплення – принцип повинен бути закріплений у цивільному-процесуальному законодавстві, або прямо виходити із норми права; ідейна спрямованість – в основі принципу цивільного процесуального права закладена певна ідейна спрямованість, яка є передумовою виникнення принципі та обумовлюється соціально-економічними основами суспільного життя.

Слід відзначити, що цивільне процесуальне право України потребує якісного та системного оновлення через призму оптимізації судових процедур врегулювання цивільних спорів і, тим самим, забезпечення ефективності та дієвості усієї системи правової охорони, захисту соціально-економічних і, передусім, цивільних прав, якісного реформування потребує система принципів цивільного процесуального права, яка охоплює найбільш концептуальні ідеї, положення та тенденції, які відображають та закріплюють напрями розбудови цієї галузі права. У такому значенні принципи виступають основоположними засадами усієї системи норм цивільного процесуального права. Зрозуміло, що кожен

▪ Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

принцип так чи інакше знаходить своє закріплення у цілій системі норм галузі цивільного процесуального права. Саме тому, вірним буде твердження про те, що принципи цивільного процесуального права є своєрідним сконцентрованим виразом сутності цієї галузі права.

Таким чином, сутність принципів цивільного процесуального права полягає у тому, що це обумовлена розвитком суспільства, держави і права, науково обґрунтована система керівних ідей, положень та концепцій, які відображають сутність цивільного процесуального права як галузі права, напрями і перспективи розвитку. Таким чином основними ознаками принципів цивільного процесуального права є наступні: а) обумовленість розвитком суспільства, держави і права; б) наукова обґрунтованість; в) сконцентрованість, логічність і локанічність; г) система керівних ідей, положень і концепцій відображаючих сутність цивільного процесуального права; д) спрямованість на ефективність і доступність цивільного судочинства; е) спрямованість на посилення системи соціально-економічних і, зокрема, цивільних прав і свобод; є) спрямованість на забезпечення розвитку дієвого цивільного процесуального законодавства, практики його застосування.

До певної міри система принципів цивільного процесуального права впливає із змісту норм ЦПК України. У ст. 1 цього Кодексу доречно підкреслено, що завданнями цивільного судочинства є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави. Теоретико-правовий аналіз цього положення дає підстави ствердно вказати на певні засади здійснення цивільного судочинства, виходячи із об'єктивної потреби забезпечення його цілісності та

▪ Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

системності. Із змісту глави «Основні положення» (ст.ст. 1-14) можна виділити такі основні принципи цивільного процесуального права як: принцип судового захисту; принцип здійснення правосуддя на засадах поваги до честі і гідності, рівності перед законом і судом; принцип гласності та відкритості судового розгляду; принцип дотримання державної мови цивільного судочинства; принцип змагальності сторін цивільного судочинства; принцип диспозитивності; принцип забезпечення права на правову допомогу; принцип забезпечення апеляційного і касаційного оскарження судових рішень; принцип обов'язковості судових рішень[12]. Аналогічні принципи цивільного процесуального права встановлені законодавством, яке регулює відносини здійснення правосуддя в Україні [13]. Очевидно, що пропонована система принципів цивільного процесуального права є такою, що потребує логічного, сутнісного удосконалення та розвитку, виходячи і необхідності вироблення дієвої моделі взаємодії суспільства, особи і держави. У новітніх умовах сьогодення, в силу здійснення, демократичних, соціальних та правових реформ у суспільстві і державі принципи цивільного процесуального права потребують глибинного реформування, спрямованого на забезпечення дієвості, цивільного судочинства на основі посилення ефективності і доступності механізмів захисту цивільних прав та інтересів, посилення громадського контролю у сфері цивільного судочинства

Враховуючи сучасний стан розвитку суспільства, держави, і права основними напрямками розвитку сучасної системи принципів цивільного процесуального права є наступні: а) відповідність сучасному розвитку суспільства, держави і права; б) посилення ефективності, дієвості та прозорості реалізації права на судовий захист; в) сприяння ефективності та доступності правової допомоги; г) забезпечення прозорості та доступності

▪ Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

стадій цивільного судочинства; г) необхідність посилення механізмів представництва прав та інтересів окремих сторін цивільного процесу із участю громадських представників; д) забезпечення відкритості, публічності та змагальності сторін цивільного судочинства; е) забезпечення прозорості та доступності процедур оскаржень рішень судів цивільної юрисдикції; є) забезпечення прозорості та доступності процедур оскарження рішень судів до Верховного суду України; ж) забезпечення прозорості та доступності процедур оскарження рішень судів до Європейського суду з прав людини; з) забезпечення прозорості та доступності виконання рішень судів.

Список використаних джерел

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – С. 141.
2. Заєць А.П. Правова держава в Україні: концепція і механізми реалізації: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / А.П. Заєць ; Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 1999. – 36 с.
3. Гусаров К. В. Інстанційний перегляд судових рішень у цивільному судочинстві: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 / К. В. Гусаров ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Х., 2011. – 37 с.
4. Андрушко А. В. Принцип диспозитивності цивільного процесуального права України : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / А. В. Андрушко; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2002. – 17 с.
5. Колодій А. М. Конституція і розвиток принципів права України (методологічні питання): Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.01; 12.00.02 / А. М. Колодій ; Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 1999. – 36 с.

▪ Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

6. Погребняк С.П. Основоположні принципи права: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / С.П. Погребняк; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. – Х., 2009. – 36 с.
7. Невмировська О.В. Принцип змагальності сторін та його реалізація в судовій практиці : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / О. В. Невмировська; Інститут права ім. В. М. Корецького. – К., 1999. – 8 с.
8. Мамницький Ю.В. Принцип змагальності у цивільному судочинстві: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / Ю. В. Мамницький; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 1995. – 18 с.
9. Цивільне процесуальне право України: Підручник для юрид. вузів і фак. / В. В. Комаров, В. І. Тертишніков, Є. Г. Пушка та ін. // За ред. В. В. Комарова. – Харків: Право, 1999. – 592 с.
10. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
11. Омельченко П. М. Проблеми об'єктивної істини в цивільному процесуальному праві України: навч. пос. / П. М. Омельченко. – К. : Поліграфцентр Київського університету ім. Тараса Шевченка, 1996. – 197 с.
12. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-42. – Ст. 492.
13. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 7 липня 2010 року // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41-45. – Ст. 529.

▪ Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

Бонтлаб В. В.

Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект

У науковій статті здійснюється науково-теоретичне дослідження принципів цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення, виходячи із потреб розвитку суспільства, права і держави, забезпечення прав та свобод людини, необхідності оптимізації моделі цивільного судочинства. Досліджуються норми актів цивільного процесуального законодавства, положення доктрини цивільного процесуального права. Зроблені висновки і пропозиції щодо удосконалення системи принципів цивільного процесуального права.

Ключові слова: принципи права, принципи цивільного процесуального права, цивільне судочинство, тенденції розвитку принципів цивільного процесуального права.

Бонтлаб В. В.

Принципы гражданского процессуального права в новейших условиях современности: научно-правовой аспект

В научной статье осуществляется научно-теоретическое исследование принципов гражданского процессуального права в новейших условиях, исходя из потребностей развития общества, государства и права, обеспечение прав и свобод человека, необходимости оптимизации модели гражданского судопроизводства. Исследуются нормы актов гражданского процессуального законодательства, положения доктрины гражданского процессуального права. Разработанные выводы и предложения по совершенствованию системы принципов гражданского процессуального права.

-
- Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.

Ключевые слова: принципы права, принципы гражданского процессуального права, гражданское судопроизводство, тенденции развития принципов гражданского процессуального права.

Bontlab V. V.

The principles of civil procedure in advanced conditions present, scientific and legal aspects

In the article the scientific and theoretical study of the principles of civil procedure in present conditions, based on the needs of society, law and state, the rights and freedoms, the need to optimize the model of civil procedure are investigated. The rules of civil procedure law, the doctrine of civil procedural law are studied. Conclusions and suggestions for improving the system of principles of civil procedure law were done.

Key words: principles of law, principles of civil procedure law, civil litigation, trends principles of civil procedure.

-
- Принципи цивільного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. В. Бонтлаб // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14bvvnpa.pdf>.